

Valdzinoša grāmata... Vīzija par neierobežotām iespējām, par jaunu ceļu izvēli, par jaunas dzīves sākumu, par visu citādo pasauli, kura mums kaut kur un kaut kā pilnīgi neizprotamā kārtā ir pieejama.

New York Times

Romāns “Pusnakts bibliotēka” ir dzirkstošs apliecinājums grāmatu spēkam pārvērst cilvēku dzīves.

Sunday Times

Dēkains ceļojums laikā. Dzīves iespēju svinēšana.

Good Morning America Grāmatu klubs

Izcili oriģināls, pārdomas rosinošs romāns par to, cik svarīgi ir novērtēt sev piešķirtās dzīves nozīmīgumu.

Independent

“Pusnakts bibliotēka” rosina pārdomas un pacilā garu... Pēta cilvēku attiecības, nožēlas cēloņus un veiksmīgas dzīves nosacījumus.

Harper's Bazaar

Grāmata tiem, kuri mīl grāmatas... Maģisks darbs.

O, The Oprah Magazine

Literatūra sastop terapiju dzīvi apliecinošā stāstā... Tas ir Mets Heigs savā labākajā izpausmē.

Mail on Sunday

MATT HAIG

The
Midnight
Library

METS HEIGS

Pusnakts
bibliotēka

No angļu valodas tulkojusi
Zane Rozenberga

821.111-31
He 194

Matt Haig

THE MIDNIGHT LIBRARY

Copyright © Matt Haig, 2020

Published by arrangement with Canongate Books Ltd,
14 High Street, Edinburgh EH1 1TE.

Cover Design © Rafaela Romaya

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Zane Rozenberga, 2021

© Mākslinieciskais noformējums, literārā apdare,
izdevums latviešu valodā Apgāds Zvaigzne ABC, 2021
ISBN 978-9934-0-9444-6

Visiem tiem, kuri strādā veselības
un aprūpes jomā.
Paldies!

“Es nevaru kļūt par visiem cilvēkiem, par kuriem gribu kļūt, un dzīvot visas dzīves, kuras gribu dzīvot. Es nevaru apgūt visas prasmes, kuras gribu apgūt. Un kāpēc es to gribu? Es gribu izdzīvot un izjust visas garīgās un fiziskās pieredzes nokrāsas, nianšes un variācijas, kādas manā dzīvē iespējamas.”

Silvija Plāta

– Starp dzīvi un nāvi atrodas bibliotēka, – viņa teica. – Un šajā bibliotēkā ir bezgalīgi daudz grāmatplauktu. Katra grāmata dod iespēju izmēģināt citu dzīvi, kuru tu būtu varējusi dzīvot. Redzēt, kā būtu tad, ja tu būtu izdarījusi citādas izvēles... Vai tu būtu rīkojusies citādi, ja tev būtu iespēja atcelt to, ko nožēlo?

Saruna par lietainu laiku

Deviņpadsmit gadu pirms dienas, kad Nora Sīda nolēma mirt, viņa sēdēja Bedfordas pilsētas Heizeldīnas skolas mazajā, siltajā bibliotēkā. Viņas skatiens bija cieši pievērstš šaha dēlim uz zemā galdiņa.

– Miļā Nora, tas ir gluži dabiski, ka tu raizējies par savu nākotni, – sacīja bibliotekāre misis Elma, un viņas acis mirgoja kā saules atspulgi uz ledus.

Misis Elma izdarīja pirmo gājienu. Zirdziņš pārlēca pāri rūpīgi sakārtotajai balto bandinieku rindai. – Skaidrs, ka tu raizējies par eksāmeniem. Bet tu vari kļūt, par ko vien vēlies, Nora. Padomā par visām plašajām iespējām! Tas ir aizraujoši.

– Jā. Laikam jau ir.

– Tev priekšā ir visa dzīve.

– Visa dzīve.

– Tu vari darīt jebko un dzīvot jebkur. Tur, kur nav gluži tik auksts un slapjš.

Nora pastūma bandinieku pāri diviem lauciņiem.

Viņa neviļus tiecās salīdzināt misis Elmu ar savu māti, kas pret Noru izturējās kā pret kļūdu, kura jālabo. Piemēram, bērnībā māte bija ļoti raizējusies, ka Noras kreisā auss ir mazliet attālāk no galvas nekā labā, un centusies labot situāciju ar līmlenti, ko pēc tam paslēpusi zem vilnas micītes.

– Es *niecīšu* aukstumu un slapjumu, – misis Elma piebilda, lai piešķirtu teiktajam lielāku uzsvāru.

Misis Elmai bija sirmi, īsi apgriezti mati un labsirdīga, mazliet grumbaina, ovāla seja, kuras bālums izcēlās virs zaļganā

svītera augstās apkakles. Viņa bija diezgan veca. Bet šajā skolā viņa bija Norai pati radniecīgākā dvēsele, un, kad nelieta lietus, Nora allaž pavadīja pēcpusdienas pārtraukumu mazajā bibliotēkā.

– Aukstums un slapjums ne vienmēr ir saistīti, – sacīja Nora.
– Antarktīda ir vissausākais kontinents uz zemeslodes. Faktiski tas ir tuksnesis.

– Izklausās tieši tavā gaumē.

– Manuprāt, tas nav pietiekami tālu.

– Tad varbūt tev vajadzētu kļūt par kosmonauti. Apceļot galaktiku.

Nora pasmaidīja. – Uz citām planētām list vēl vairāk.

– Vairāk nekā Bedfordšīrā?

– Uz Veneras list tīra sērskābe.

Misis Elma izvilka no piedurknes papīra salveti un neuzkrītoši izšņauca degunu. – Redzi nu? Ar tādu prātu kā tev var darīt jebko!

Gar lietus izraibināto logu paskrēja gaišmatains zēns, tas bija Noras skolasbiedrs no pāris gadu jaunākas klases. Vai nu viņš kādu ķēra, vai kāds ķēra viņu. Kopš skolā vairs nebija Noras brāļa, viņa tur jutās tāda kā neaizsargāta. Bibliotēka bija mazs patvērumš no civilizācijas.

– Tētis domā, ka es visu esot aizlaidusi vējā. Nesen es pametu peldēšanu.

– Tiesa, man grūti spriest, bet es domāju, ka šī pasaule piedāvā vairāk par prasmi ātri peldēt. Tev priekšā ir daudz dažādu dzīves iespēju. Kā jau teicu pagājušajā nedēļā, tu varētu kļūt par glacioloģi. Es šo to papētīju, un...

Tajā brīdī iezvanījās telefons.

– Vienu mirkli! – misis Elma klusi teica. – Es atbildēšu.

Brīdī vēlāk Nora vēroja misis Elmu runājam pa telefonu.
– Jā. Viņa pašlaik ir šeit. – Tad bibliotekāres seja sastinga. Viņa aizgriezās ar muguru pret Noru, taču vārdi klusajā telpā bija labi sadzirdami. – Ak nē! Nē. Ak Dievs! Protams...

Pēc deviņpadsmit gadiem

Vīrietis uz sliekšņa

Divdesmit septiņas stundas pirms brīža, kad Nora Sīda nolēma mirt, viņa sēdēja uz sava noplukušā dīvāna, pārlūkodama telefona ekrānā citu cilvēku laimīgās dzīves un gaidīdama kaut ko, kas varētu notikt. Un tad pēkšņi kaut kas patiešām notika.

Nezināma un neizprotama iemesla dēļ kāds piezvanīja pie viņas durvīm.

Nora brīdi prātoja, vai vispār vajadzētu iet atvērt. Galu galā viņa jau bija uzvilkusi nakts drēbes, kaut gan pulkstenis vēl rādīja tikai deviņi. Viņa jutās neveikli sava pārlietu platā *ECO WORRIER T* krekla un rūtaino pidžamas bikšu dēļ.

Viņa iešļūca čībās, lai izskatītos kaut cik civilizētāka, un atklāja, ka zvanītājs ir vīrietis, turklāt pazīstams.

Viņš bija garš, kalsns un zēnisks, ar labsirdīgu seju, bet viņa acis bija vērīgas un modras, it kā tās redzētu dziļāk par virskārtu.

Norai bija patīkami viņu satikt, kaut arī apmeklējums sagādāja nelielu pārsteigumu – jo vairāk tāpēc, ka atnācējs bija ģērbies sporta tērpā un izskatījās sakarsis un nosvīdis par spīti aukstajam, lietainajam laikam. Kontrasts starp viņiem abiem lika Norai justies vēl nevīžīgākai nekā pirms piecām sekundēm.

Tomēr viņa bija jutusies vientuļa. Un, kaut gan viņa bija pietiekami daudz studējusi eksistenciālo filozofiju, lai zinātu, ka vientulība ir cilvēka esamības būtiska daļa neizprotamā, absurda Visumā, Norai tomēr bija patīkami viņu redzēt.

- Ešs! – viņa smaidīdama teica. – Jūs esat Ešs, vai ne?
- Jā, esmu gan.
- Ko jūs šeit darāt? Priecājos jūs redzēt.